Akutsjukhusnämnden
Caroline Hällsjö Sander

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Diarienummer
ASN 2026-3088

Distansgranskning av radiologiska undersökningar

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att akutsjukhusnämnden beslutar följande.

1. Upphandling av distansgranskning av radiologiska undersökningar jourtid och dagtid genomförs för akutsjukhusnämndens sjukhus samt för vårdbolaget Tiohundra AB.
2. Upphandlingsdokument, för upphandlingen av ”Tjänst för distansgranskning av radiologiska undersökningar” godkänns.
3. Sjukhusdirektören på Danderyds sjukhus uppdras att genomföra upphandlingen av ”Tjänst för distansgranskning av radiologiska undersökningar”.
4. Sjukhusdirektören på Danderyds sjukhus uppdras att underteckna tilldelningsbeslut för upphandlingen.
5. Sjukhusdirektören på Danderyds sjukhus uppdras att underteckna ramavtalet med vinnande leverantör och ges rätt att under avtalstiden, i enlighet med den process som definieras i avtalet, genomföra nödvändiga och icke väsentliga ändringar i avtalet samt utlösa optioner.

Sammanfattning

Distansgranskning av radiologiska undersökningar används jourtid vilket ger förbättrad svarskvalitet och förbättrad arbetsmiljö för radiologer. Dagtid används tjänsten för elektiva undersökningar när kapaciteten på radiologer på sjukhusen inte räcker till för att hålla acceptabla svarstider. Distansgranskning har funnits i ca 20 år och används av majoriteten av alla röntgenkliniker på sjukhus i Sverige.

Avtalet för distansgranskning av radiologiska undersökningar för Danderyds sjukhus löper ut i juni 2026, Södersjukhuset saknar avtal och Södertälje har ett avtal som är relativt dyrt för närvarande. Därför vill vi genomföra en gemensam upphandling för akutsjukhusnämnden.

Bakgrund

Distansgranskning av radiologiska undersökningar jourtid är en tjänst för att ersätta ensamarbete för läkare på röntgen med granskning dagtid i annan

tidszon av specialistkompetenta radiologer. Detta är väsentligen kostnadsneutralt jämfört med att låta egna läkare utföra arbetet. Dagtid används distansgranskning när radiologerna inte hinner granska alla undersökningar, för att korta svarstiderna och förbättra arbetsmiljön för radiologerna. Distansgranskning har funnits i ca 20 år och används av majoriteten av alla röntgenkliniker på sjukhus i Sverige.
Röntgenavdelningarna på Danderyds sjukhus, Södersjukhuset och Södertälje sjukhus använder konsulttjänster avseende distansgranskning av radiologiska undersökningar. Undersökningarna utförs på sjukhusen. Därefter skickas remiss och undersökning inklusive relevanta äldre undersökningar till leverantören som skickar tillbaka ett röntgensvar. Avtalet för Danderyds sjukhus löper ut i juni 2026. Södertälje sjukhus har ett gammalt avtal som gäller tills vidare. Södersjukhuset har för närvarande inget avtal.

Röntgenavdelningen vid vårdbolaget Tiohundra AB har ett avtal som löper ut december 2026. De deltar genom fullmakt i upphandlingen.

Jourtid

Distansgranskning jourtid används av Danderyds sjukhus och Södertälje sjukhus. Södersjukhuset använder för närvarande inte distansgranskning jourtid men kommer att ha möjlighet till detta i ramavtalet.

Att använda distansgranskning jourtid innebär ökad patientsäkerhet genom att kunna nyttja specialistkompetenta radiologer som arbetar dagtid i annan tidszon (oftast Australien, Nya Zeeland eller östra Asien) i en professionell miljö med möjlighet till intern konsultation i större utsträckning än vad som är möjligt i egen regi. Om uppdraget skulle genomföras i egen regi är det mindre erfarna läkare som sitter ensamma med stöd av en bakjour i hemmet. Det innebär betydligt mer nattarbete för framjour men även bakjour och dessutom kostnad för att dubbelgranska nattens undersökningar kommande vardagar. Fler läkare måste anställas i egen regi. Arbetsmiljön försämras också med mer ensamt nattarbete med ökad risk för sjukskrivningar.

Dagtid / elektiv granskning

Distansgranskning dagtid används för närvarande av Södertälje sjukhus och i viss mån av Södersjukhuset. Danderyds röntgenklinik har periodvis haft långa svarstider för elektiva undersökningar men inte haft utrymme i nuvarande avtal att nyttja elektiv distansgranskning.

Radiologi är sedan många år en bristspecialitet där klinikerna inte kunnat anställa tillräckligt många specialister. Produktionsökningen har de senaste 10 åren varit i snitt 7 % per år avseende MR och DT, och svarstiderna har ökat. För att kunna ge remittenterna svar i tid och ge de anställda radiologerna en rimlig arbetsbelastning används distansgranskning. Volymerna varierar över tid beroende på den egna kapaciteten. Inget sjukhus har idag överkapacitet, så någon möjlighet att granska på andra sjukhus inom nämnden finns inte i dagsläget.

Ekonomiska konsekvenser

Danderyd

	Distansgranskning jourtid 2025	Alternativ kostnad för intern granskning 2025	
		Primärjouren arbetar hela natten	2 400 000 SEK
		Bakjour arbetar 1,5 h mer per natt	1 000 000 SEK
		Dubbelgranskning dagtid av undersökningarna	700 000 SEK
Summa	5 200 000 SEK		4 100 000 SEK

På alternativkostnadssidan för intern granskning tillkommer dels en allmän kostnad för att ha ytterligare tre läkare anställda, dels försämrad arbetsmiljö med mer nattarbete. Alternativkostnaden bedöms därmed vara likvärdig kostnaden för distansgranskning, samt att rekrytering av specialister i radiologi är svårt.

Södertälje

	Distansgranskning jourtid 2025	Alternativ kostnad för intern granskning 2025	
		Primärjouren störs mer kl 20-07	4 000 000 SEK

		Bakjour arbetar 1,5 h mer per natt	1 000 000 SEK
		Dubbelgranskning dagtid av undersökningarna	1 000 000 SEK
Summa	6 200 000 SEK		6 100 000 SEK

För Södertälje bedöms alternativkostnaden sammantaget med fler anställda och nattarbete som betydligt högre än kostnaden för distansgranskning. Särskilt som det är svårt att rekrytera specialister i radiologi.

Södersjukhuset

Om Södersjukhuset skulle börja använda sig av distansgranskning jourtid, bedöms de ekonomiska konsekvenserna vara likvärdiga med Danderyds sjukhus.

Förväntad kostnad och takvärde

Den totala anskaffningskostnaden beräknas uppgå till ca 80 MSEK exklusive moms för fyra år för samtliga ingående sjukhus om tjänsten nyttjas som i dagsläget. Eftersom det förväntas en fortsatt ökning av DT och MR samt att Södersjukhuset eventuellt kommer använda nattgranskning och mer distansgranskning är takvärdet satt till 140 MSEK i upphandlingsdokumenten, varav Tiohundra beräknas använda 12 MSEK.

Förvaltningarnas förslag och motivering

Att Danderyds sjukhus genomför upphandlingen av distansgranskning av radiologiska undersökningar jourtid och dagtid för akutsjukhusnämndens sjukhus. Att använda distansgranskning jourtid innebär bland annat ökad patientsäkerhet genom att kunna nyttja specialistkompetenta radiologer som arbetar dagtid i annan tidszon i en professionell miljö med möjlighet till intern konsultation i större utsträckning än vad som är möjligt i egen regi. Att använda distansgranskning dagtid innebär att remittenterna får svar i tid och de anställda radiologerna ges en rimlig arbetsbelastning. Om inte upphandlingen genomförs uppstår betydande risker för kapacitetsbrist vilket medför risker för patientsäkerhet och arbetsmiljö.

Caroline Hällsjö Sander
Sjukhusdirektör Danderyds sjukhus

Beslutsunderlag

1. Anbudsinbjudan - Tjänst för distansgranskning av radiologiska undersökningar.

Skickas till

1. Akutsjukhusnämndens förvaltningar
2. Vårdbolaget Tiohundra AB

Godkänd av Caroline Hällsjö Sander, 2026-05-27